

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΥΓΑΔΕΣ

Στο φύλλο των Χριστουγεννιένων δημοσιεύτηκε μία φιλολογική σελίς, με τον τίτλο «Ένα Γέμμα την Παραμονή των Χριστουγεννιένων». Στη σελίδα αυτή άπαντα σήμερα διά των κατωτέρω ό γνωστός λογογράφος, ιστορικός και διευθυντής των «Αρχών του Κράτους» κ. Γιάννης Βλαχογιάννης.

(Κριτική όχι φιλολογική, μά κριτική άληθινή, σωφρονιστική και έπανορθωτική του συγγραφέα του άστοιχου κειμένου και ύμνου πελοπονησιακού περί Γαλοπούλας, γραμμένου από τον περίφημο στα «Έλλ. γραμματα Καζανόβα, έσχατως έπονομασθέντα και Θανάση, άρχοντα ξεπεσμένο, ποιητή χρωμαμένο και πνευματικός χρωσκολημένο από τα Μπλοχωρογάλατα, κριτική συρροαίσιμα και εις βούρδουλα μεταβληθείσα από τον πεθασμένο κριτικό Τσανάκα, άρχοντας έξ άνοιξις του, αλλά τέλος φθάσασα από τα ύψη της Δεξιαμένης).

Ο Καζανόβας ό νεότερος τρέμει τους Ξωντανούς, άς εινε και εθασμένο. Γι' αυτό παρασταίνει στο δηγημά του τον ήρωα τον Τσανάκα πεθασμένο, κ' άφίνει Ξωντανό τό άλλον ήρωα τό Θανάτη, δηλ. τον έαυτό του, να μιλιά άκατάληκτα. Άδού εινε ό θεός ήρώς του ό άστοιχου κειμένου ό Ξωας, σάν πεθασμένος, ό μιλιά, κ' ό Θανάσης γενναία τό περπατάει, γιατί φαντάζεται πως δεν φοβάται τίποτε άπ' τον πεθασμένο. Ο Δόν Κριστός έλάθε φανταστικούς έχθρούς κ' ύστερα τους πολεμάει, αλλά ό Καζανόβας ή Θανάσης, τους πεθαίνει πρώτα, με τό νοή του, κ' ύστερα τους πολεμάει. Μ' αυτό τον τρόπο έχει την πλάνη πως εινε σίγουρος άπ' το κακό, σάν κάτι Ξωδία που κρύβουν τό κεφάλι τους στην τρύπα και λουφαίζουν, ήσυχια πειρά για τή μικρή τους ύπαρξη.

Όμως κάνει ό Καζανόβας λάθος. Ο Τσανάκας ή ήρώα και θ υ μ ά τ α. Θανάτα τ' άξίωστα του Καζανόβα, όσο κ' άν θέλη αινε και καλά να τα βγάλη άπό το νοή του. Άνέθηκε χρές στη Δεξιαμένη κ' ήρωα τό φίλο μου τον παλιό, και να τί μου εινε γιά τό φάγομα της γαλοπούλας.

— Ο κάρ Γιάννης Πάου, ό παλιός ιδιοκτήτης άπό του ταπεινού κερφενέ, που βλέπετε, τόρα μαγαλονοικοκόρης, κάθεται δόξ Πινάβου 38 και υποσεί να πάς να μάθεις την άλήθεια. Μά τί έπαθε τόρα τελευταίο ό Καζανόβας να θέλη να κινή τον κρητή της φρετής; Διάβασα μά τέτοια τιμα κρηση τον στον Φοχόν, όχι τό συγγραφέα, μά τον άνθρωπο, και μάλιστα τον πεθασμένο.

— Δέν τον φοβάται πειά.

— Τόρα, για τή γαλοπούλα, να σου πώ. Όταν ή γαλοπούλα άφάβρε στον κερφενέ, ό κερφενής την πήρε και τή φάλας, μπροστά στον κόσμο, ύστερα ειδοποίησε την άστυνομία άφού τή βίαταξε δεκατέντε μέρεις, ειδοποίησε πάλι την άστυνομία. Τότε ό άστυνομικός, άσσοκρητής του εινε να την κρατήση άκόμα πέντε μέρεις, κ' άν δεν βρεθή ό νοικοκόρης να πληρώση τά έξοδα της διατροφής, τότε να τή φάει. Έτσι φραγήθηκε ή γαλοπούλα δημοσία, με γλέντι και μεγάλο θόρυβο στη γειτονία.

Άυτό τό ιστορικό περιστατικό συνέβησε δέκα χρόνια πριν έγώ σηκώσω τό μακαρίτη Παπαδιαμαντή από του Ψυρού και τον κουβάλησα σάντι μου στη Δεξιαμένη. Όμως ό Καζανόβας, τρέμοντας τους Ξωντανούς, πρόσθεσε ως βοηθητικό τον πρόσωπα στο δηγημά του άλλους δύο πεθασμένους, τον Παπαδιαμαντή και τον Κασκαβίτα, κ' έβλασε στο στόμα τους κοριόδια από τή γαλοπούλα, ό άσεβής, και λόγια τέτοια που τά πιστεύει κοριόμα στο γενναίο σκοπό του. Είκοσι χρόνια ειχε ό Κασκαβίτας να χασίση κερφενέ του στον Καζανόβα ή Θανάση, κ' άν Ξωδες θά τον έκανε να καταπή τά λόγια του και τά κοριόδια της γενναίας καρδιάς του. Όσο για τον Άλέκο, τά λόγια τά φανταστικά, που βάνει ό Καζανόβας στο στόμα ενός νεκρού, θυμίζουν τά τσακάλια που ξεθάφτουν και σπαράζουν τις σάρκες άπ' τους

τάφους.

Εινε σάλο κ' άντικαθητικό να βάνης στ' Απομνημονεύατά σου λόγια που δεν ειπωθήκανε ποτέ, Καζανόβα και Θανάτη. Γι' αυτό άποφάσισα έγώ να γράφο τά δικιά σου Απομνημονεύατα, και τότε μοναχά θά καταλάβης την άλήθεια, που από ή θ ι κ ή ά λ η σ ι ο υ ν η σ ι ά, θέλεις να την άγνοήσης. Άπ' όσους σε γνωρίσικε καλά, ό Κόστας ό Χατζόπουλος, θυμάσαι στην «Τέχνη», σ' έβρισε και σ' έδιωξε σάν τό τελευταίο μπαίγιο. Ήτανε κ' αίνος θρασυδειλιός, μά και σ' όλα τά κατιάρες. Όταν μου πήρες δανεικά τά Τραγούδια του Λεγαρόν και μου τά καταγράφηκες, μά μέρα ό Χατζόπουλος τό βόηκε στα βιβλία σου, τά πήρε και μου τόδωσε, χωρίς να σε σωτήση. Θυμάσαι, Καζανόβα, σ' έκαμα ένος παιδι άνθρωπο στην πλατεία, μά ήσουν άπράγματο. Ήσωνα γενναίος. Τέτοιος ήσωνα πάντοτε στα χροή σου. Δανεικά κ' άφίωστα. Άδου πειρά να πιά Καζανόβα, χίλιες φορές σε κούζινε δεξιά κ' άριστερά. Άδου και τά φασομάνα άπ' τις γροές Κυρίες, τις Ήντάρες και τις βδομητάρες, που τις ξεπουλούισες σά γάλασσες και μύσισες τά κόκαλά τους.

Θυμώρη, ήτανε Προτομαριά που ή περίφημη γαλοπούλα φραγήθηκε άνάμεσα στα γέλια όλης της γειτονιάς. Σ' άλλο τραπέζι της πλατείας έσιν, Καζανόβα, με τή γρηή Τουλίττα σου, καταβροχθήδες τό σπίτι της οδού Πατησίων, τό διαμαντάκι της, τά τελευταία της κρέματα, κ' ύστερα τή βοήθησες, μισόγυνη γενναία, με μεγάλο ιστορικό όνομα, κ' άφού την έκαμες και δούλα την παλιά νοικοκόρη και την έστειλεις να σου άγοράξη φομοτόρη, τή βοήθησες να πάρη τον παρλιό από τή Μ. Άσία και να λαβαίνης τό λεφτά του παρλιό κρηφά και σωτημένο από την Εθνοτή.

Γιατί, Καζανόβα, ήσωνα πάντα ξεγκολό στα νεύρα σου. Άς μαρτυρήση κ' ή γρηή Κυρία, ή μπαλοκόρη, ή Άγύμνη άπ' τό Κάδιο, που εινε κάτι άπίστευτο ή ζωή της μαζύ σου. Άς μαρτυρήση, Καζανόβα και Θανάση, ή γρηή Κυρία της γωνιάς της οδού Σόλωνος— Θεμιστολέους. Όμως θυμήσου και τό σπίτι του Φουσοβήρη στην οδό Μεσολλογγίου... Τή γενναία, πάντα σου, την ξεπουλούηδες, την ταπεινώσες και την κρυόσες σάν κοινέλι. Κρατάει ή ράτσα σου από τό κρηφά, ότου μισός σε χαιρετούσαν οι ψαράδες με τό «Βασιλιά μου» και κιαμόρονες.

Άνά, Καζανόβα και Θανάση. Κάποτε από τή Δεξιαμένη κατακόμεις στην Πλάκα και σταμάτησες στην οκέλλα του Ίωνιδι. Ένας δίκιος έχει γινικε φίλος σου και σε έλεγε Γιούργιο. Γιατί; μυστήριο. Ειχε αυτός ό δίκιος μά γρηά κασέλλα κάποιου τρίτου, που την φύλαγε στην κιασού του, κ' ήτανε κάτως βασιλιά, φιλά γεμάτη. Της βγάλατε της άμορης κ' αυτηήνη τον παιό, μά τά φιλά δε φτάνανε για τό νοή. Και κατήσασες από τό παρλιό τά μαγαλάρα σου, κ' ό δίκιος από κάτω φάναξε: «Άμολα, Γιούργιο» Όμως έφτασε ή σπατονοικοκόρη και μάζερε την άμολα σου, που δεν ειχε μαζειό.

Φαγάς; Εινε περίφημο τό γνωμοκό σου: «Είμαι περίεργος να δοκιμάσω— και τό γουβέτο άδειάζε. Σπάταλος; Δανειζόσουν κ' έφρω. Μά σου τά γυφένια, μά π εν τ ά ο ρ α δ εν έδινες. Μά τό δανεικά σου πήγανε αμάξιαδά και κροκόδιενες τον πεζό τό δανειστή. Ποιητός; Σφραγισμένο γράμμα διάβαζες, φτάνει ναχε μέρα κρημάτα. Μά τό παρλιόνα κρημα σου έσφιγγες τών φίλων σου τά κρημα και τους έφτινες στην πλάτη. Όμως τό φρόνιμο δεν πάναει, παρ ό το μέτωπο. Και να το. Δελός; Νά τό ξύλο, Καζανόβα. Άμολα!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Γερμανός συνθέτης Σούμαν